



**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล
ว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ศรัยวิทยฐานะ และเข็มวิทยฐานะ
พ.ศ. ๒๕๖๘**

.....

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ศรัยวิทยฐานะและ
เข็มวิทยฐานะ ให้ครบถ้วนเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ (๒) มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ สภามหาวิทยาลัยมหิดล ในการประชุมครั้งที่ ๖๑๒ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม
พ.ศ. ๒๕๖๘ จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อ
สำหรับสาขาวิชา ศรัยวิทยฐานะ และเข็มวิทยฐานะ พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับ
สาขาวิชา ศรัยวิทยฐานะ และเข็มวิทยฐานะ พ.ศ. ๒๕๖๗

ข้อ ๔ ให้กำหนดปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยหากมี
สาขาหรือวิชาเอก ให้ระบุชื่อสาขาหรือวิชานั้นไว้ในวงเล็บต่อท้ายปริญญาด้วย ดังต่อไปนี้

(๑) สาขาวิชากายอุปกรณ์ศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “กายอุปกรณ์ศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กอ.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “กายอุปกรณ์ศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กอ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “กายอุปกรณ์ศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กอ.บ.”

(๒) สาขาวิชาการจัดการ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “การจัดการดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กจ.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “การจัดการมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กจ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “การจัดการบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กจ.บ.”

(๓) สาขาวิชาการจัดการสาธารณสุขมูลฐาน มีปริญญานี้ชั้น คือ

(ก) โท เรียกว่า “การจัดการสาธารณสุขมูลฐานมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สม.ม.”

(๔) สาขาวิชาการบัญชี มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “บัญชีดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บช.ด.”

- (ข) โท เรียกว่า “บัญชีมหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บข.ม.”
- (ค) ตริ เรียกว่า “บัญชีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บข.บ.”
- (๕) สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “การแพทย์แผนไทยประยุกต์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พทป.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “การแพทย์แผนไทยประยุกต์มหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พทป.ม.”
- (ค) ตริ เรียกว่า “การแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พทป.บ.”
- (๖) สาขาวิชาฉุกเฉินการแพทย์ มีปริญญาหนึ่งชั้น คือ
- (ก) ตริ เรียกว่า “ฉุกเฉินการแพทย์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ฉพ.บ.”
- (๗) สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ดุริยางคศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ดศ.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “ดุริยางคศาสตร์มหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ดศ.ม.”
- (ค) ตริ เรียกว่า “ดุริยางคศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ดศ.บ.”
- (๘) สาขาวิชาทันตแพทยศาสตร์ มีปริญญาสองชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ทันตแพทยศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ท.ด.”
- (ข) ตริ เรียกว่า “ทันตแพทยศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ท.บ.”
- (๙) สาขาวิชาเทคโนโลยี มีปริญญาหนึ่งชั้น คือ
- (ก) ตริ เรียกว่า “เทคโนโลยีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ทล.บ.”
- (๑๐) สาขาวิชานิติศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “นิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “นศ.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “นิติศาสตร์มหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “นศ.ม.”
- (ค) ตริ เรียกว่า “นิติศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “นศ.บ.”
- (๑๑) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “บริหารธุรกิจมหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.ม.”
- (ค) ตริ เรียกว่า “บริหารธุรกิจบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.บ.”
- (๑๒) สาขาวิชาประชากรศาสตร์ มีปริญญาหนึ่งชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (๑๓) สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “พยาบาลศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.ด.” และ “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต”
ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “พยาบาลศาสตร์มหำบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.ม.”
- (ค) ตริ เรียกว่า “พยาบาลศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.บ.”

(๑๔) สาขาวิชาแพทยศาสตร์ มีปริญญาสองชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “แพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “พ.ด.”

(ข) ตรี เรียกว่า “แพทยศาสตรบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “พ.บ.”

(๑๕) สาขาวิชาเภสัชศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “เภสัชศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ภ.ด.” และ “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต”
ใช้ตัวย่อ “ปร.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ภ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “เภสัชศาสตรบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ภ.บ.”

(๑๖) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “รป.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “รป.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “รป.บ.”

(๑๗) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “วท.ด.” และ “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต”
ใช้ตัวย่อ “ปร.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “วท.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “วิทยาศาสตร์บัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “วท.บ.”

(๑๘) สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “วิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “วศ.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “วศ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “วศ.บ.”

(๑๙) สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ มีปริญญาหนึ่งชั้น คือ

(ก) ตรี เรียกว่า “ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ศป.บ.”

(๒๐) สาขาวิชาศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีปริญญาหนึ่งชั้น คือ

(ก) ตรี เรียกว่า “ศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์บัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ศศ.วท.บ.”

(๒๑) สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “สังคมศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “สค.ด.”

“ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ศศ.ด.”

“ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ศษ.ด.”

“ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ปร.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “สังคมศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “สค.ม.”

“ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ศศ.ม.”

“ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ศษ.ม.”

“อักษรศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “อ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “ศิลปศาสตรบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ศ.บ.”

“ศึกษาศาสตรบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ศษ.บ.”

(๒๒) สาขาวิชาสัตวแพทยศาสตร์ มีปริญญาสองชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “สัตวแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “สพ.ด.”

(ข) ตรี เรียกว่า “สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “สพ.บ.”

(๒๓) สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “สาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ส.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ส.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “ส.บ.”

(๒๔) สาขาวิชาอายุรศาสตร์เขตร้อนคลินิก มีปริญญาหนึ่งชั้น คือ

(ก) โท เรียกว่า “อายุรศาสตร์เขตร้อนคลินิกมหาบัณฑิต” ใช้ตัวย่อ “อค.ม.”

ข้อ ๕ คุรุวิทยฐานะของมหาวิทยาลัย มีสามชั้น ดังต่อไปนี้

(๑) คุรุคุชฌีบัณฑิต

ทำด้วยผ้าหรือแพรสีดำ เย็บเป็นเส้นคลุมยาวเหนือข้อเท้าประมาณ ๑๕ เซนติเมตร หลังจับตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีแถบกำมะหยี่สีตามสีประจำสาขาวิชากว้าง ๑๒.๕ เซนติเมตร เย็บติดเป็นสามตลอดด้านหน้าทั้งสองข้างและโอบรอบคอเสื้อ ปลายแขนปล่อยกว้างยาวระดับข้อมือ ตอนกลางแขนทั้งสองข้างมีแถบกำมะหยี่สีตามสีประจำสาขาวิชากว้าง ๕ เซนติเมตร ยาว ๓๐ เซนติเมตร พับปลายแถบเป็นมุมแหลม จำนวนสามแถบติดเรียงกัน ระยะห่าง ๕ เซนติเมตร มีผ้าคล้องคอยาว ๑๒๐ เซนติเมตร ด้านนอกทำด้วยผ้าหรือแพรสีดำเช่นเดียวกับเสื้อ ด้านในทำด้วยผ้าหรือแพรสีน้ำเงิน และให้แถบเป็นขลิบกว้าง ๑ เซนติเมตร และมีหมวกเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ ๒๕ เซนติเมตร ทำด้วยผ้าหรือสักหลาดสีดำ มีพู่ทำด้วยด้ายทอง ห้อยติดทางด้านขวาค่อนไปทางด้านหลังของหมวก โดยให้ปลายพู่ห้อยพ้นปีกหมวกพอสมควร

(๒) คุรุหมหาบัณฑิต

ให้มีลักษณะเช่นเดียวกับคุรุคุชฌีบัณฑิต แต่แถบกำมะหยี่สีตามสีประจำสาขาวิชาที่เย็บติดเป็นสามกว้าง ๗.๕ เซนติเมตร ตอนกลางแขนทั้งสองข้างมีแถบกำมะหยี่สีตามสีประจำสาขาวิชากว้าง ๕ เซนติเมตร ยาว ๓๐ เซนติเมตร พับปลายแถบเป็นมุมแหลม จำนวนสองแถบติดเรียงกัน ระยะห่าง ๕ เซนติเมตร มีผ้าคล้องคอยาว ๑๐๕ เซนติเมตร และหมวกเช่นเดียวกับ (๑) แต่มีพู่ทำด้วยไหมสีดำ ห้อยติดทางด้านขวาค่อนไปทางด้านหลังของหมวก โดยให้ปลายพู่ห้อยพ้นปีกหมวกพอสมควร

(๓) คุรุบัณฑิต

ให้มีลักษณะเช่นเดียวกับคุรุหมหาบัณฑิต แต่แถบกำมะหยี่สีตามสีประจำสาขาวิชาที่เย็บติดเป็นสามกว้าง ๕ เซนติเมตร มีผ้าคล้องคอยาว ๙๐ เซนติเมตร และหมวกเช่นเดียวกับ (๑) แต่มีพู่ทำด้วยไหมสีดำ ห้อยติดทางด้านขวาค่อนไปทางด้านหลังของหมวก โดยให้ปลายพู่ห้อยพ้นปีกหมวกพอสมควร

ข้อ ๖ สี่ประจำสาขาวิชา สำหรับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีดังต่อไปนี้

(๑) สาขาวิชากายอุปกรณ์ศาสตร์	สีม่วงอ่อน
(๒) สาขาวิชาการจัดการ	สีฟ้า
(๓) สาขาวิชาการจัดการสาธารณสุขมูลฐาน	สีส้ม
(๔) สาขาวิชาการบัญชี	สีฟ้าอ่อน
(๕) สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์	สีเทา
(๖) สาขาฉุกเฉินการแพทย์	สีเหลืองกำมะถัน
(๗) สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์	สีเขียวอ่อน
(๘) สาขาวิชาทันตแพทยศาสตร์	สีม่วงเม็ดยมะปราง
(๙) สาขาวิชาเทคโนโลยี	สีชมพูกลับบัว
(๑๐) สาขาวิชานิติศาสตร์	สีส้มอ่อน
(๑๑) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ	สีฟ้าเข้ม
(๑๒) สาขาวิชาประชากรศาสตร์	สีแดง
(๑๓) สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์	สีขาว
(๑๔) สาขาวิชาแพทยศาสตร์	สีเขียว
(๑๕) สาขาวิชาเภสัชศาสตร์	สีเขียวมะกอก
(๑๖) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	สีชมพูบานเย็น
(๑๗) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์	สีเหลืองทอง
(๑๘) สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	สีแดงเลือดหมู
(๑๙) สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์	สีส้มประกายทอง
(๒๐) สาขาวิชาศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	สีเทาอ่อน
(๒๑) สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์	สีชมพูเข้ม
(๒๒) สาขาวิชาสัตวแพทยศาสตร์	สีฟ้าหม่น
(๒๓) สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์	สีชมพู
(๒๔) สาขาวิชาอายุรศาสตร์เขตร้อนคลินิก	สีน้ำเงินแกมม่วง

สำหรับปริญญาเอกปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ทุกสาขาวิชา ให้ใช้สีน้ำเงินเข้ม

ข้อ ๗ เข็มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยสำหรับผู้ได้ปริญญา มีลักษณะเป็นรูปวงกลมดุนูน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะลงยา พื้นสีน้ำเงินเข้ม มีอักษรดุนูนสีทองตอนบนว่า “อดตาน์ อุบมฺ เกร” ซึ่งมีความหมายว่า “พึงปฏิบัติต่อผู้อื่น เหมือนดังปฏิบัติต่อตนเอง” และตอนล่างว่า “มหาวิทยาลัยมหิดล” คั่นด้วยดอกประจายามดุนูนสีทองอยู่ในกรอบวงกลมดุนูนสีทอง ตรงกลางมีรูปดุนูนสีทองประกอบด้วยอักษร “ม” อยู่ภายใต้จักร ตรี และพระมหาพิชัยมงกุฏ

ข้อ ๘ ผู้ได้รับปริญญามีสติที่จะใช้ครุวิทยฐานะและเข็มวิทยฐานะในโอกาสและเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ครุวิทยฐานะ ให้ผู้มีสิทธิสวมในโอกาสและเงื่อนไขดังนี้

(ก) ในงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรโดยแต่งกายตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วยเครื่องแต่งกายนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล หรือตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

(ข) ในงานพิธีการหรือโอกาสอื่นใด ตามกาลเทศะและความเหมาะสม หรือตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

(๒) เข็มวิทยฐานะ ให้ผู้มีสิทธิใช้เข็มวิทยฐานะประดับเข็มวิทยฐานะบนเครื่องแบบหรือเครื่องแต่งกายที่สุภาพในโอกาสอันสมควร หรือตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๙ ให้มหาวิทยาลัยจัดทำครุวิทยฐานะและเข็มวิทยฐานะตามข้อบังคับนี้ขึ้นไว้เป็นตัวอย่าง

ข้อ ๑๐ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ให้อธิการบดีมีอำนาจสั่งการให้ปฏิบัติตามที่เห็นสมควรและถือเป็นที่สุด และให้รายงานสภามหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อทราบด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘



(ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหิดล

หมายเหตุ: เหตุผลในการออกข้อบังคับนี้ เนื่องจากการปรับปรุงรูปแบบครุวิทยฐานะปริญญา
มหาบัณฑิต และปรับปรุงสีประจำสาขาพยาบาลให้เป็นสีขาวทั้งหมด โดยนำสีเหลืองแกมแดงอ่อน
ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ พยาบาล ออก เนื่องจากสภากาพยาบาลกำหนดให้สาขาพยาบาลได้รับ
วุฒิปริญญาสาขาพยาบาลศาสตร์ทั้งหมดแล้ว ทั้งนี้ ปัจจุบันไม่มีวุฒิปริญญาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ พยาบาล
แล้ว จึงจำเป็นต้องออกข้อบังคับฉบับนี้